

PUNCT DE VEDERE

referitor la sesizarea cu privire la neconstituționalitatea art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, făcută de un număr de 52 de deputați

În exercitarea prerogativei prevăzute la art. 146 lit. d) din Constituția României, republicată, un grup de 52 de deputați au formulat o sesizare de neconstituționalitate a art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților.

Referitor la sesizarea de neconstituționalitate, care face obiectul Dosarului nr. 1633C/2008, aflat pe rolul Curții Constituționale, vă comunicăm următorul punct de vedere al biroului permanent, în conformitate cu dispozițiile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată:

1. Autorii sesizării susțin, în esență, că hotărârea prin care se exprimă poziția Camerei Deputaților față de cererea de punere sub urmărire penală a membrilor Guvernului ar trebui să fie adoptată cu votul majorității deputaților prezenți la ședința Camerei, și nu cu cel al majorității calificate de două treimi din numărul deputaților, așa cum prevăd dispozițiile art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților.

Semnatarii sesizării susțin că prin impunerea, prin textul criticat, a unei majorități calificate de două treimi, se încalcă prevederile art. 76 alin. (2) și ale art. 16 alin. (1) din Constituție, motiv pentru care art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților ar fi neconstituțional.

Sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată. Motivarea adusă de autorii sesizării, potrivit căreia într-un asemenea caz, hotărârea Camerei Deputaților ar trebui aprobată cu votul majorității simple a deputaților prezenți la ședința acesteia în care s-ar dezbate cererea de declanșare a urmăririi penale a membrilor Guvernului, nu are la bază nici o dispoziție constituțională sau regulamentară. Art. 154 din Regulamentul Camerei Deputaților este clar: „*Camera Deputaților are dreptul să ceară urmărirea penală a membrilor Guvernului*”. Solicitarea urmăririi penale a unui membru al Guvernului de către o Cameră legislativă, reprezintă o acțiune politică de o foarte mare importanță, și care presupune o motivare bine întemeiată. Cum Camera Deputaților nu este o autoritate judiciară care să administreze și să interpreteze probe de o natură diversă, se impune de la sine alegerea unei proceduri care să prevină arbitrariul și să suplinească lipsa unei specializări judiciare a membrilor acesteia. De aceea, decizia Camerei Deputaților de a solicita o asemenea procedură, impune întrunirea acordului majorității calificate a membrilor săi, care să împiedice subiectivismul și interesul partizan al unui număr mic de parlamentari, inerent și explicabil pe scena oricărei confruntări politice.

De altfel, Curtea Constituțională a precizat deja prin Decizia nr.1133 din 27 noiembrie 2007, că cele două Camere ale Parlamentului, cât și Președintele României au libertatea de a stabili modul de exercitare a dreptului de a cere urmărirea penală a membrilor Guvernului, consfințit de art.109 alin.(2) din Constituție, fără o altă reglementare exterioară și aplicând direct Legea fundamentală.

Alin. (3) al art. 155 din Regulamentul Camerei Deputaților este la fel de clar: „*Cererea se adoptă cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților*”. Această ultimă prevedere a fost inclusă în textul inițial al Regulamentului Camerei Deputaților în 1994 și a fost adoptată fără nici o obiecție. Majoritatea calificată de voturi cerută în acest caz este pe deplin justificată. Dacă în dreptul parlamentar este statuată interzicerea oricăror imixtiuni, ingerințe în activitatea parlamentarilor precum și intimidarea sau șicanarea acestora de către puterea executivă sau de cea judecătorească, tot astfel se impune a fi protejată și activitatea membrilor Guvernului împotriva unor astfel de ingerințe, indiferent dacă aceștia au sau nu și calitatea de parlamentari. Pentru acest motiv, art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților a prevăzut o

majoritate calificată de voturi necesară pentru declanșarea urmăririi penale împotriva unui membru al Guvernului.

Dacă această procedură ar fi lăsată la latitudinea unei majorități simple din numărul membrilor unei Camere, s-ar deschide calea unor șicanări judiciare sistematice a membrilor Guvernului, ceea ce ar avea consecințe extrem de grave pentru stabilitatea politică a țării. Într-o asemenea ipoteză, Guvernul ar fi nevoit să apeleze sistematic la procedura remanierii, în loc să se dedice rolului său constituțional prevăzut în art. 102 din Constituție.

2. Trebuie făcută o distincție clară între imunitatea de percheziție, de reținere și arestare, care poate fi ridicată de Camera Deputaților cu votul majorității membrilor săi prezenți la ședința acesteia, și solicitarea începerii urmăririi penale a unui membru al Guvernului, care poate fi aprobată numai cu majoritatea calificată de două treimi din numărul membrilor Camerei Deputaților. Încuviințarea de către o Cameră legislativă a unei cereri de începere a urmăririi penale corespunde, din punct de vedere al procedurii penale, cu o plângere prealabilă în vederea urmăririi penale a unei persoane. Plângerea prealabilă fiind un act procedural care produce efecte extrem de grave asupra libertății unei persoane, a poziției sale sociale, este firesc ca aceasta să exprime o voință politică cât mai largă, atunci când este convertită într-un act adoptat de o Adunare legiuitoare.

Nu există nici un temei constituțional sau regulamentar pentru extinderea aplicării unei proceduri regulamentare, inclusiv a cerinței privind realizarea unei anumite majorități de voturi, specifice unei instituții juridice, cum este ridicarea imunității, la o altă instituție juridică, în condițiile în care între cele două proceduri regulamentare nu există nici o legătură.

Stabilirea unei anumite majorități pentru adoptarea de către o Cameră legislativă a unei decizii, presupune o evaluare politică a problemei care a făcut obiectul deciziei respective. Dacă problema în sine, asupra căreia Camera trebuie să hotărască, are o importanță majoră, este firesc ca majoritatea stabilită pentru luarea unei hotărâri să fie mai mare.

Analizată prin această schemă teoretică și logică de practică parlamentară, hotărârea prin care Camera Deputaților decide ridicarea

imunității parlamentare de percheziție, reținere sau arestare a unui deputat nu implică evaluarea de către aceasta a vinovăției persoanei în cauză – probată de organisme judiciare autorizate –, pe când cererea de începere a urmăririi penale a unui membru al Guvernului presupune o motivare de fapt, acceptată de o majoritate calificată a membrilor Camerei Deputaților, privind vinovăția celui în cauză, desigur urmând ca instanța să constate definitiv și irevocabil această vinovăție.

3. Fiecare procedură regulamentară legislativă sau nonlegislativă are un specific aparte, iar normele care reglementează o procedură sau alta, inclusiv cele referitoare la cerința întrunirii unei anumite majorități de voturi pentru aprobarea unei anumite decizii se raportează strict la conținutul și importanța procedurii respective. De aceea, Comisia specială pentru elaborarea propunerilor de modificare a Regulamentului Camerei Deputaților, constituită în baza Hotărârii Camerei Deputaților nr. 56 din 29 octombrie 1992, a prevăzut în proiectul de regulament elaborat în 1994 că în cazul aprobării cererii de urmărire penală a membrilor Guvernului se cere majoritatea de două treimi din numărul deputaților. O asemenea majoritate de voturi corespunde importanței sociale a funcției de membru al Guvernului, ceea ce justifică un regim juridic special pentru începerea actelor de urmărire penală din inițiativa Camerei Deputaților și nicidecum un privilegiu, chiar și procedural.

4. Faptul că în Regulamentul Senatului se prevede o altă majoritate de voturi necesară punerii sub urmărire penală a membrilor Guvernului, nu are o relevanță semnificativă. Constituția statuează principiul autonomiei organizatorice și funcționale a Camerelor legislative. Ca atare, fiecare Cameră se organizează și își stabilește procedurile parlamentare așa cum dorește.

5. Actualul text al art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților, căruia îi corespunde art. 139 alin. (3) din Regulamentul aprobat prin Hotărârea nr. 8 din 24 februarie 1994, a fost deja examinat în 1994 de Curtea Constituțională, ca urmare a sesizării formulate de președintele de atunci al Camerei Deputaților. Cu această ocazie Curtea Constituțională nu a apreciat că textul respectiv ar fi neconstituțional, așa cum a procedat în cazul a numeroase alte dispoziții

ale Regulamentului Camerei Deputaților pe care le-a socotit ca fiind neconstituționale.

Anexăm, alăturat, Decizia nr. 45 din 17 mai 1994 a Curții Constituționale, prin care această autoritate publică a constatat neconstituționalitatea unor texte din Regulamentul Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea nr. 8 din 24 februarie 1994.

Față de cele arătate, considerăm că sesizarea de neconstituționalitate a prevederilor art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților este neîntemeiată, ceea ce atrage după sine respingerea acesteia.

BIROUL PERMANENT
AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

3 septembrie 2008

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRET
Nr. 1/263/CP/11.07.2008

Parlamentul României
Camera Deputaților
Președinte
Nr. 1361 / 11.07.2008
10.07.2008

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București 40, România

Telefon: (+40-21) 313 25 31

Fax: (+40-21) 312 54 80

Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.1633C/2008

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURA GENERALĂ

Nr. 7982 / 10-07-2008

Domnului BOGDAN OLTEANU

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

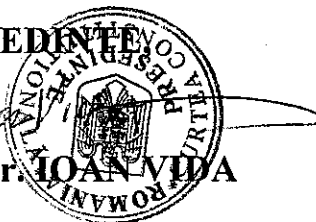
Vă facem cunoscut că, având în vedere prevederile art.28 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, potrivit căreia „Până la data dezbaterii, președinții Camerelor pot comunica punctul de vedere al birourilor permanente”, prin Încheierea din 9 iulie 2009, pronunțată în Dosarul nr.1633D/2008, s-a dispus o nouă solicitare a acestui punct de vedere, cu rugămintea transmiterii lui până la data de 15 septembrie 2008.

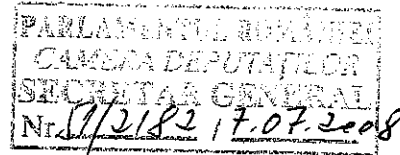
Menționăm că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 17 septembrie 2008.

Primiți, vă rog, Domnule Președinte, asigurarea deplinei noastre considerații.

PREȘEDINTE

Prof.univ.dr. **IOAN VIDA**

Parlamentul României
Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Partidului Democrat-Liberal

București, 4 iulie 2008
Nr. 16/308

Domnului

Titu Nicolae Gheorghiof
SECRETAR GENERAL AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

În temeiul art. 146 lit. c) din Constituția României, republicată, art. 11 lit. c) și art. 27 și 28 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă trimitem, alăturat, sesizarea asupra neconstituționalității art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților privind solicitarea de începere a urmăririi penale pentru miniștrii parlamentari.

Liderul Grupului parlamentar PD-L

Parlamentul României
Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Partidului Democrat Liberal

DOMNULUI PROF.UNIV.DR. IOAN VIDA
PRESEDINTELE CURȚII CONSTITUTIONALE

Stimate domnule președinte,

In temeiul prevederilor art.146 lit.c) din Constituție , ale art.11 lit.c) și ale art.27 – 28 din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, deputații înscriși pe lista anexă, formulează prezenta

S E S I Z A R E

asupra neconstituționalității prevederilor art.155 alin.(3) din Regulamentul
Camerei Deputaților, republicat.

MOTIVELE DE NECONSTITUTIONALITATE:

Potrivit **art.155 alin.(3)** din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat, cererea privind punerea sub urmărire penală a membrilor Guvernului se adoptă cu votul a **cel puțin două treimi din numărul deputaților**.

Textul regulamentar criticat **încalcă prevederile art.76 alin.(2) și ale art.16 alin.(1) din Constituție**.

Din Legea fundamentală rezultă că, Parlamentul sau una din Camerele sale, adoptă patru tipuri de **acte juridice, și anume** : legile, regulamentele, hotărârile și moțiunile. Cererea de punere sub urmărire penală a membrilor Guvernului se adoptă prin unul dintre aceste acte juridice, care nu poate fi decât **hotărârea** și nicidecum legea, regulamentul, în sine, sau moțiunea, acte juridice care au alte domenii de reglementare.

1. Textul regulamentar criticat este **contrar prevederilor art.76 alin.(2) din Constituție**, care dispune că, "Legile ordinare și hotărârile se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră." Cum cererea de punere sub urmărire penală a membrilor Guvernului se aprobă printr-o **hotărâre**, rezultă, fără putință de tăgadă că, această hotărâre trebuia să fie adoptată tot cu majoritatea membrilor prezenți din fiecare Cameră, în cazul nostru din Camera Deputaților și nu cu majoritatea de două treimi din numărul deputaților, așa cum prevede textul regulamentar criticat.

Majoritatea constituțională a membrilor prezenți din Camera Deputaților, pentru punerea sub urmărire penală a membrilor Guvernului, trebuia să fie

reglementată și de art.155 alin.(2) din Regulamentul Camerei Deputaților, ceea ce nu s-a întâmplat, motiv pentru care textul regulamentar criticat este neconform prevederilor art.76 alin.(2) din Constituție și astfel neconstituțional.

Nici un argument, constituțional, legal sau doctrinar, nu poate susține majoritatea de două treimi din numărul deputaților, prevăzut de art.155 alin.(3) din Regulamentul Camerei Deputaților, pentru punerea sub urmărire penală a membrilor Guvernului. De altfel, potrivit **art.149 alin.(3) din Regulamentul Senatului**, hotărârea privind punerea sub urmărire penală a membrilor Guvernului, care sunt și senatori, se adoptă **cu majoritatea senatorilor, nicidecum cu majoritatea de două treimi din numărul senatorilor**.

2. Textul criticat și majoritatea de două treimi din numărul deputaților, sunt și **discriminatorii** și , în acest mod, **contrare prevederilor art.16 alin.(1) din Constituție**.

Astfel, pentru **situații mult mai importante**, față de cea reglementată de textul criticat, în care se adoptă hotărâri, majoritatea utilizată, prevăzută de Constituție sau de regulamente, este mai mică, și anume majoritatea deputaților și a senatorilor pentru: suspendarea din funcție a Președintelui României, acordarea încrederii Guvernului, adoptarea sau respingerea unei moțiuni de cenzură cu efectele constituționale cunoscute față de Guvern.

În același timp, pentru **situații mult mai grave**, față de cea reglementată de textul criticat, în care se adoptă hotărâri, potrivit Constituției, este necesară majoritatea de două treimi din numărul parlamentarilor, și anume atunci când **Președintele României** este pus sub acuzare penală pentru înaltă trădare. Această ultimă situație nu se poate compara, ca gravitate, cu cea de punere sub urmărire penală a **membrilor Guvernului** și, cu toate acestea, **majoritatea este aceeași**. Pe cale de consecință, este firesc să se mențină reglementarea constituțională și să se corecteze, ca neconstituțională, cea regulamentară.

Discriminarea este, astfel, evidentă.

Față de cele de mai sus, rugăm Onorata Curte Constituțională să admită sesizarea noastră și să constate că, prevederile art.155 alin.(3) din Regulamentul Camerei Deputaților sunt neconforme cu prevederile art.76 alin.(2) ale art.16 alin.(1) din Constituție și, pe cale de consecință, sunt neconstituționale.

Anexăm lista semnatarilor sesizării de neconstituționalitate.

TABEL NOMINAL
cu semnatarii sesizării asupra neconstituționalității
art. 155 alin. (3) din Regulamentul Camerei Deputaților privind
solicitarea de începere a urmăririi penale pentru miniștrii
parlamentari

Nr. crt.	NUME SI PRENUME	semnătura
1.	CRISTIAN RĂDULESCU	C. Rădulescu
2.	ARCA BOAGIU	Boagiu
3.	Teodor Gărdă	Gărdă
4.	Ionuț Corneliu	Corneliu
5.	PITEIU MARCEL ADRIAN	M. Piteiu
6.	Bardan Cornel Ștefan	Bardan
7.	Sărb Gheorghe	Sărb
8.	CIOCĂLȚEU ALEXANDRU	Alexandru
9.	Petru Constantin	Petru
10.	PARONĂCI GHEORGHE	Paronăci
11.	Iustin Purcea	Purcea
12.	Popescu Corneliu	Popescu
13.	Holman Mariana	Holman
14.	Tudor Constantin	Tudor

15.	Alco Comănescu	Alco
16.	CRISTIAN ILDE	Chi
17.	Budo Daniel	Budo
18.	Comachey Costică	Comachey
19.	Calican Petru	Calican
20.	Popp Corneliu	Popp Corneliu
21.	Lifia Petre	Lifia
22.	Fuia Stelian	Fuia
23.	BIRSA IULIANI-GABRIEL	Birsa
24.	GONTEA ION	Gonta
25.	Rogin Marian	Rogin
26.	STOICA ION	Stoica
27.	Bucur Diana - Maria	Bucur
28.	CONRCA LIVIU	Conrca
29.	Valeriu Teodor	Valeriu
30.	Olteanu Ioan	Olteanu
31.	Jonesa Daniel	Jonesa
32.	ANDREICA ROMICA	Andreica

33.	Bruchental - Pop Ionela	Bruchental
34.	BARBU GHEORGHE	H
35.	LAMBRINO RADU	Lambrino
36.	Străchinaru Petre	Străchinaru
37.	MIROȘEANU LIVIU	Miroșeanu
38.	CANTARAGIU BOGDAN	Can
39.	Zaharia Claudius	Zaharia
40.	PAVELIU SORIN	Paveliu
41.	COSEA MIRCEA	Cosea
42.	Igor Traian Constantin	Igor
43.	UNGUREANU PETRE	Ungureanu
44.	Albu Gheorghe	Albu
45.	Turcanu Raluca	Turcanu
46.	Mocanu Alexandru	Mocanu
47.	Amarie Constantin	Amarie
48.	Dancea Dorcel	Dancea

49.	Sanda Gafur	SGA
50.	Romanica Marcel	RM
51.	Stinbet Cornel	SC
52.	Mingheseu Laurentiu	ML
53.		
54.		
55.		
56.		
57.		
58.		
59.		
60.		
61.		
62.		
63.		
64.		
65.		

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I E

privind constituționalitatea Regulamentului Camerei Deputaților,
publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 25 februarie 1994

Curtea Constituțională a fost sesizată de către președintele Camerei Deputaților, prin adresa nr. 8 din 1 martie 1994, ca, în conformitate cu prevederile art. 144 lit. b) din Constituție și ale art. 21 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, să se pronunțe asupra constituționalității Regulamentului Camerei Deputaților, aprobat prin Hotărârea nr. 8 din 24 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 50 din 25 februarie 1994.

Deoarece sesizarea a fost formulată chiar de către președintele Camerei Deputaților, nu s-a mai cerut și un punct de vedere, art. 21 din Legea nr. 47/1992 neprevăzând această obligație într-o atare situație.

Având în vedere dispozițiile art. 144 lit. b) din Constituție, precum și ale art. 2, art. 3, art. 12 și art. 21 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională constată că este competentă să verifice constituționalitatea Regulamentului Camerei Deputaților.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ,

ținând seama de prevederile Constituției, ale Legii nr. 47/1992 și ale Regulamentului Camerei Deputaților, precum și de raportul judecătorului-raportor, reține următoarele :

Pentru examinarea conformității prevederilor Regulamentului Camerei Deputaților cu prevederile Constituției se impune, mai întâi, precizarea naturii juridice și a locului acestui regulament în sistemul actelor normative și desigur a sferei normelor juridice pe care, potrivit Constituției, regulamentul o poate acoperi.

Parlamentul României poate adopta, potrivit Constituției, următoarele categorii de acte juridice : legi constituționale, legi organice, legi ordinare [art. 72 alin. (1)] ; regulamentul ședințelor comune [art. 62 alin. (1)] ; moțiunea de cenzură (art. 112). Fiecare Cameră a Parlamentului poate adopta următoarele acte juridice : regulamentul propriu de organizare și funcționare [art. 61 alin. (1)] ; hotărâri [art. 64 și art. 74 alin. (2)] ; moțiuni [art. 64 și art. 111 alin. (2)].

Din examinarea acestor dispoziții constituționale, precum și a celor care prevăd procedura de legiferare (art. 72—78) rezultă că Regulamentul Camerei Deputaților, prin conținutul și procedura de adoptare, nu se încadrează în categoria legilor. Aceasta pentru că, spre deosebire de lege, regulamentul poate reglementa numai organizarea internă și funcționarea Camerei, este votat numai de către o Cameră și nu este supus promulgării. Este adevărat că art. 74 din Constituție stabilește că hotărârile privind regulamentele Camerelor se adoptă, ca și legile organice, cu votul majorității membrilor fiecărei Camere, dar acest lucru nu este îndestulător pentru a da regulamentul o altă natură juridică decât aceea de hotărâre.

Majoritatea absolută impusă de Constituție pentru adoptarea unei asemenea hotărâri urmărește să asigure o exprimare cât mai largă a voinței deputaților în prevederile regulamentare, lucru firesc într-un sistem parlamentar democratic care implică, prin definiție, o majoritate și o opoziție parlamentară. Iată de ce Regulamentul Camerei Deputaților este o hotărâre și urmează a fi supus regimului constituțional al acestei categorii de acte juridice.

Cât privește sfera normelor juridice care, potrivit Constituției României, este de nivelul Regulamentului Camerei Deputaților, trebuie stabilită prin identificarea efectelor juridice rezultând din sistematizarea dispozițiilor constituționale privind Parlamentul, precum și prin interpretarea art. 61 alin. (1) coroborat cu art. 66—71 din legea fundamentală.

Reglementările constituționale privind Parlamentul României au următoarea structură : Organizare și funcționare (secțiunea 1) ; Statutul deputaților și al senatorilor (secțiunea a 2-a) ; Legiferarea (secțiunea a 3-a).

Această structurare tehnică juridică nu rămâne fără importante consecințe juridice cât privește conținutul normativ al Regulamentului Camerei Deputaților. Ea explică și motivează unele constatări ale Curții privind constituționalitatea prevederilor regulamentare.

Din această structurare a dispozițiilor constituționale, precum și din interpretarea art. 61 alin. (1), art. 66—71 și art. 74 alin. (1) din Constituție rezultă următoarele constatări :

1. Prevederile Regulamentului Camerei Deputaților sunt constituționale în măsura în care privesc numai organizarea internă și funcționarea Camerei Deputaților.

2. Aceste prevederi sunt constituționale numai în măsura în care nu reglementează materii care, potrivit dispozițiilor constituționale, trebuie reglementate prin alte acte juridice.

3. În legătură cu statutul deputaților, urmează a se observa că prin Constituție acesta este reglementat distinct de organizarea internă, de unde rezultă indubitabil că regulamentul nu poate depăși limitele organizării proprii. Este fără îndoială că, în general, un regulament de organizare și funcționare a unei structuri, inclusiv statale, poate conține și reguli de statut al membrilor ce compun structura respectivă. În situația în care însă legea dispune că acest lucru nu este posibil, regulamentul nu poate cuprinde asemenea norme. Putem constata că asemenea limitări sunt prevăzute explicit prin Constituție, ele rezultând din structurarea dispozițiilor privind Parlamentul României, precum și din conținutul textelor constituționale ale : art. 68 potrivit căruia alte incompatibilități se stabilesc prin lege organică ; art. 71 potrivit căruia cuantumul indemnizației și celelalte

drepturi se stabilesc prin lege. Desigur, există și dispoziții constituționale care stabilesc chiar ele probleme de statut al deputaților.

Ca atare, față de aceste dispoziții de o claritate incontestabilă, rezultă intenția Constituției de a scoate anumite prevederi din sfera de reglementare a regulamentului.

Mai mult, aceste dispoziții constituționale urmăresc să realizeze o simetrie între reglementările cuprinse în regulamentele celor două Camere parlamentare, din moment ce ele au aceeași legitimitate, cu mici deosebiri, aceleași imputerniciri și, desigur, deputații și senatorii au același statut.

4. Din moment ce Regulamentul Camerei Deputaților este o hotărâre care reglementează organizarea internă și proprie a Camerei, prevederile sale nu pot stabili drepturi și obligații decât pentru deputați, precum și pentru autoritățile, demnitarii și funcționarii publici, în funcție de raporturile constituționale pe care le au cu Camera. Ca atare, prin Regulamentul Camerei Deputaților nu se pot stabili drepturi și mai ales obligații în sarcina unor subiecte de drept din afara Camerei Deputaților, subiecte de drept care nu se încadrează în cele circumstanțiate mai înainte. Asemenea prevederi pot cuprinde numai legile, în accepțiunea de acte juridice ale parlamentului.

5. Regulamentul Camerei Deputaților fiind un act juridic inferior Constituției și legilor nu poate cuprinde reguli de fond ce sunt de domeniul acestora, dar poate cuprinde reguli de procedură pentru realizarea acestor reglementări.

Aceste reguli trebuie să permită doar valorificarea dispozițiilor constituționale și legale, neputându-le afecta în ceea ce privește domeniul de reglementare și conținutul.

6. Unele articole din Regulamentul Camerei Deputaților reproduc fidel articole din Constituție, procedeu utilizat frecvent în legislația românească. Evident, în asemenea situații, constituționalitatea acestor prevederi este în afara discuției.

Față de precizările de principiu făcute mai înainte, următoarele prevederi ale Regulamentului Camerei Deputaților urmează a fi considerate neconstituționale :

Art. 7, potrivit căruia invalidarea alegerii se poate propune numai pentru fraudă electorală. Legea nr. 68/1992 pentru alegerea Camerei Deputaților și a Senatului, prin art. 25 lit. f), dă dreptul Biroului Electoral Central să anuleze alegerile dintr-o circumscripție electorală în cazul în care votarea și stabilirea rezultatului alegerilor au avut loc prin fraude de natură să modifice atribuirea mandatelor. Ca atare, fraudă electorală este un motiv de anulare a alegerilor. Validarea alegerii, o spune, deși indirect, chiar art. 6 din Regulamentul Camerei Deputaților, implică verificarea legalității alegerii deputaților, ceea ce înseamnă, evident, mai mult decât verificarea fraudei electorale.

Ca atare, invalidarea nu se poate limita numai la fraudă electorală, ci și la neîndeplinirea oricăreia dintre condițiile constituționale și legale privind alegerea deputaților, cum ar fi condițiile pentru a candida, soluționarea contestațiilor de către birourile electorale și justiție, respectarea prevederilor legale referitoare la atribuirea mandatelor etc. Acesta este sensul validării prevăzute în art. 67 alin. (1) din Constituție, iar art. 7 din regulament restrânge acest sens.

Art. 18, privind părăsirea unui grup parlamentar și interdicția trecerii în altul, vine în contradicție cu art. 61 alin. (3), precum și cu art. 66 din Constituție, ca fiind o îngrădire a mandatului reprezentativ. De altfel, în legătură cu această problemă, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 44/1993, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 190 din 10 august 1993, iar conform art. 145 alin. (2) din Constituție, deciziile Curții Constituționale sunt obligatorii.

Art. 20, Formularea alin. 1, care stabilește alegerea Biroului permanent, creează aparența a două structuri distincte, și anume : președintele Camerei Deputaților și Biroul permanent. Or, art. 61 alin. (2) din Constituție este în sensul că Biroul permanent al Camerei Deputaților cuprinde președintele și ceilalți membri. De altfel, dacă s-ar fi reluat formularea din titlul secțiunii, o asemenea neconformitate ar fi fost evitată.

De asemenea, adaosul din alin. 3, *pe cât posibil*, este în conflict cu art. 61 alin. (5) din Constituție care este categoric. Textul este deci neconstituțional deoarece adaugă la Constituție.

Art. 23 alin. 2, privind stabilirea numărului de locuri în Biroul permanent prin folosirea cuvântului *unor*, creează impresia și posibilitatea excluderii altor grupuri parlamentare, venind astfel în conflict cu dispozițiile art. 61 alin. (5) din Constituție care impune respectarea configurației politice a Camerei, fără rezerve.

Art. 48 alin. 2, privind dreptul comisiei de a decide ca anumite lucrări să se desfășoare fără prezența unor reprezentanți ai Guvernului, contravine art. 110 alin. (2) din Constituție, mai ales că unii miniștri pot fi și deputați. Potrivit art. 110 alin. (2), membrii Guvernului au acces la lucrările Parlamentului, iar prin *Parlament* urmează a se înțelege toate structurile sale, nu numai Camerele. Ca atare, este o exagerare evidentă și contrară Constituției ca un ministru să fie primit la activitatea unei comisii doar la chemarea acesteia. De altfel, accesul membrilor Guvernului la lucrările Parlamentului este o consecință a votului de încredere acordat Guvernului și, ca atare, acest acces trebui să fie liber și asigurat.

Art. 71, prevăzând dreptul comisiei de anchetă de a cita *orice persoană*, contravine mai multor dispoziții constituționale. Ancheta parlamentară este un mijloc de realizare a controlului parlamentar, iar acest control este circumstanțiat cât privește subiectele supuse controlului prin art. 110 din Constituție. Desigur și alte dispoziții constituționale stabilesc un drept de control, dar cu nuanțări și precizări precum art. 31 alin. (5), potrivit căruia controlul parlamentar asupra serviciilor publice de radio și de televiziune se reglementează prin lege organică.

Anumiți demnitari și funcționari publici nu pot fi însă controlați prin comisiile de anchetă deoarece Constituția, stabilind raporturile juridice dintre autoritățile publice, instituie reguli distincte.

Astfel, Președintele României poate fi pus sub acuzare pentru înaltă trădare, în condițiile art. 84 alin. (3) din Constituție, numai de către Camera Deputaților și Senat, în sesiune comună, cu votul a cel puțin două treimi din numărul deputaților și senatorilor. De asemenea, el poate fi suspendat din funcție, în condițiile art. 95 din Constituție, de Camera Deputaților și Senat,

în şedinţă comună, cu votul majorităţii deputaţilor şi senatorilor, iar eventualele explicaţii privind faptele ce i se impută pot fi date Parlamentului şi nu unei comisii.

Totodată, judecătorii sunt independenţi şi se supun numai legii [art. 123 alin. (2) din Constituţie], iar rolul de consiliu de disciplină pentru ei îl are numai Consiliul Superior al Magistraturii [art. 133 alin. (2) coroborat cu art. 124 alin. (1) din Constituţie]. Orice dispoziţie regulamentară care ar implica posibilitatea citării unui judecător în faţa unei comisii parlamentare de anchetă încalcă evident dispoziţiile constituţionale care stabilesc, chiar dacă implicit, separaţia puterilor în stat şi, desigur, independenţa judecătorilor şi supunerea lor numai legii. De asemenea, citarea unui cetăţean în faţa unei comisii parlamentare, ca martor sau în orice altă calitate, contravine dispoziţiilor constituţionale privind libertăţile cetăţeneşti şi justiţia. Desigur, nimic nu împiedică comisiile parlamentare să invite anumite persoane pentru a da relaţii în legătură cu obiectul anchetei.

De altfel, art. 68 al Regulamentului Camerei Deputaţilor delimitează sfera controlului şi o coroborează art. 71, care prevede atribuţiile comisiei de anchetă, cu acest articol ar fi evitat depăşirea competenţelor. În legătură cu acest text este aplicabilă constatarea făcută la pct. 4 din considerentele prezentei decizii.

În fine, cât priveşte art. 71 alineatul penultim, el contravine art. 108 din Constituţie care dă numai Camerei Deputaţilor dreptul de a cere urmărirea penală a miniştrilor. De aceea nu se justifică trimiterea la o altă autoritate.

Art. 84 alin. 1 omite nejustificat enumerarea la subiectele iniţiativei legislative a „cel puţin 500.000 de cetăţeni cu drept de vot” [art. 146 alin. (1) din Constituţie]. În structura Constituţiei, iniţiativa legislativă trebuie să se refere la *categoriile de legi* astfel cum sunt prevăzute ele de către art. 72 din Constituţie. Or, legile constituţionale sunt una dintre aceste categorii, lucru confirmat şi de regulament prin art. 107. Este deci o omisiune care este parţial reparată prin art. 113 alin. 1 din regulament. De altfel, în structura regulamentului, despre legile constituţionale se vorbeşte numai la procedura de vot. În funcţie de reconsiderarea acestui text, trebuie completate corespunzător şi celelalte prevederi ale secţiunii, implicit cele de la mediere, cu luarea în consideraţie şi a art. 147 alin. (2) din Constituţie.

Art. 113 alin. 5, care prevede majorităţile necesare adoptării actelor, prin exprimarea „celelalte hotărâri” restrânge sfera actelor pe care le poate adopta Camera Deputaţilor. De aceea, constituţional, ea trebuie înlocuită cu exprimarea *celelalte acte*.

Art. 114, care dă rol decisiv votului preşedintelui Camerei în caz de paritate de voturi, contravine dispoziţiilor constituţionale privind majorităţile cerute pentru adoptarea actelor, dispoziţii ce nu fac asemenea delimitări (vezi art. 74 din Constituţie).

Singura soluţie constituţională rezultând din poziţia juridică egală la vot a tuturor deputaţilor este, în situaţia parităţii de voturi, repetarea votului.

Art. 118, privind dezbaterea obiecţiei de neconstituţionalitate, detaliază, la nivelul deciziei parlamentare, prevederile constituţionale privind controlul constituţionalităţii.

Din modul cum sunt redactate prevederile acestui articol nu rezultă diferenţa constituţională în ceea ce priveşte efectele deciziilor Curţii Constituţionale pronunţate în controlul prealabil al legilor şi în controlul constituţionalităţii regulamentelor, care este un control posterior sau sancţionator.

Rezultă că, şi în cazul unei decizii de neconstituţionalitate a unor prevederi regulamentare, decizia Curţii Constituţionale poate fi înlăturată prin votul Camerei.

Ca atare, acest articol contravine art. 145 alin. (1) din Constituţie care prevede posibilitatea înlăturării obiecţiei de neconstituţionalitate numai pentru legi. În cazul Regulamentului Camerei Deputaţilor, art. 22 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea şi funcţionarea Curţii Constituţionale obligă Camera să reexamineze dispoziţiile, pentru punerea lor de acord cu prevederile Constituţiei.

Art. 124 alin. 4, privind mijloacele de informare în masă, contravine dispoziţiilor constituţionale privind libertatea de exprimare şi dreptul la informare (art. 30 şi art. 31). În litera şi spiritul Constituţiei, comentarea în presă ţine de libertatea de exprimare şi de dreptul la informarea corectă a cetăţenilor asupra treburilor publice. Denaturarea informaţiilor, abaterile, încălcarea regulilor se înscriu în sfera largă a delictelor de presă, iar acestea, potrivit art. 30 alineatul final din Constituţie, se stabilesc prin lege, care, desigur, numai ea poate stabili şi sancţiunile.

Art. 128 alin. 2 partea finală, care dă dreptul preşedintelui Camerei de a decide dacă verificarea cvorumului legal este necesară, înlocuieşte aprecierea (votul) Camerei într-o problemă importantă şi delicată, contravenind art. 64 din Constituţie.

Art. 148 alineatul final, privind răspunsurile la întrebări, contravine dispoziţiilor art. 112 alin. (1) din Constituţie care nu limitează sursele (cauzele, motivele) motiunii de cenzură.

Art. 156 alin. 2, circumscriind interpelarea numai la adresa Guvernului, contravine dispoziţiilor art. 111 alin. (1) din Constituţie care obligă şi pe membrii Guvernului să răspundă la interpelări.

Art. 162 alin. 2 şi 3, privind dreptul deputaţilor de a cere informaţii şi date, contravine dispoziţiilor art. 110 din Constituţie care permit solicitarea de informaţii şi documente doar de către Camere sau de către comisiile parlamentare, prin intermediul preşedinţilor acestora, iar solicitarea acestora este legată de informarea Parlamentului. Apoi, din formularea largă ar rezulta posibilitatea intervenţiei deputatului în sfera puterii judecătoreşti. Un asemenea lucru este neconstituţional şi cu consecinţe imprevizibile.

Art. 168 alin. 2. Definiţia dată imunităţii parlamentare este inutilă şi, desigur, neconstituţională deoarece art. 69 şi 70 din Constituţie îi delimitează sfera. Modul de redactare a alin. 2 este neconstituţional fiindcă prin ambiguitatea sa poate primi interpretări care depăşesc această sferă.

Art. 171 alin. 2, stabilind infracţiuni şi pedepse, contravine dispoziţiilor art. 72 alin. (3) lit. f) din Constituţie potrivit cărora infracţiunile, pedepsele şi regimul executării acestora se stabilesc prin lege organică, precum şi ale art. 23 alin. (9) din Constituţie potrivit cărora nici o pedeapsă nu poate fi stabilită sau aplicată decât în condiţiile şi în temeiul legii.

Art. 171 alin. 1, 3 și 4, privind protecția juridică, contravin dispozițiilor art. 16 din Constituție, creând privilegii unor categorii de cetățeni, precum și ale art. 72 alin. (3) din Constituție.

Art. 175, privind definirea funcțiilor publice de autoritate, contravine dispozițiilor art. 72 alin. (3) lit. i) din Constituție, potrivit cărora statutul funcționarilor publici se stabilește numai prin lege organică, iar nominalizarea funcțiilor publice de autoritate este o problemă de statut al funcționarilor, deci de lege, mai ales că determinarea acestor funcții trebuie să fie aceeași și pentru Senat.

Art. 178. Prin aplicarea acestui text, vag redactat, se pot crea situații contrare Constituției, atât timp cât nu precizează ce fel de funcții conferite de state străine pot ocupa deputații români. Apoi, aceasta este o problemă de statut al parlamentarului.

Art. 192, partea finală este neconstituțional pentru că impune obligații consiliilor locale și județene. Un asemenea lucru îl poate face numai legea, iar dispoziția regulamentară încalcă art. 119 din Constituție privind principiul autonomiei locale.

Art. 192, art. 193 și art. 194, privind unele drepturi, sunt neconstituționale deoarece stabilesc probleme ce țin de statutul deputaților.

Art. 195 alin. 2 partea finală și alin. 3, privind absențele, contravin regulilor privind cvorumul legal și majorităților impuse de Constituție pentru adoptarea actelor Parlamentului, stabilite prin art. 64 și art. 74. Faptul că deputatul nu este considerat absent ține de disciplina în Cameră, dar regulamentul nu poate evita respectarea exigențelor constituționale privind majoritatea.

Art. 196, privind concediile, este neconstituțional deoarece stabilește probleme ce țin de statutul deputaților, fiind vorba de drepturi ale parlamentarilor.

Art. 208, interzicând asocierea personalului încadrat în serviciile Camerei Deputaților în partide politice și dreptul la grevă, este neconstituțional. El încalcă dispozițiile art. 37 alin. (3) din Constituție potrivit cărora categoriile de funcționari care nu se pot asocia în partide politice se stabilesc prin lege, precum și dispozițiile art. 40 alin. (2) din Constituție potrivit cărora tot legea stabilește limitele exercitării dreptului la grevă.

Având în vedere considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. b) din Constituție și ale art. 13 alin. (1) lit. A. b) din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E :

1. Constată că art. 7, art. 18, art. 20 alin. 1 și alin. 3, art. 23 alin. 2, art. 48 alin. 2, art. 71, art. 84 alin. 1, în sensul omiterii inițiativei de revizuire a Constituției, art. 113 alin. 5, art. 114, art. 118, art. 124 alin. 4, art. 128 alin. 2 partea finală, art. 148 alineatul final, art. 156 alin. 2, art. 162 alin. 2 și alin. 3, art. 168 alin. 2, art. 171, art. 175, art. 178, art. 192, art. 193, art. 194, art. 195 alin. 2 partea finală și alin. 3, art. 196 și art. 208 din Regulamentul Camerei Deputaților sunt neconstituționale.

2. Prezenta decizie se comunică Camerei Deputaților și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Deliberarea a avut loc la data de 17 mai 1994 și la ea au participat Vasile Gionea, președinte, Viorel Mihai Ciobanu, Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru, Florin Bucur Vasilescu și Victor Dan Zlătescu, judecători

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. dr. VASILE GIONEA

Magistrat-asistent,
Gabriela Dragomirescu

București, 17 mai 1994.

Nr. 45.

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

D E C I Z I E

privind constituționalitatea Regulamentului Senatului

Cu adresa nr. 273 din 7 martie 1994, președintele Senatului a solicitat Curții Constituționale examinarea Regulamentului Senatului*), adoptat prin Hotărârea nr. 16 din 30 iunie 1993, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 27 iulie 1993, sub aspectul legitimității sale constituționale. Temeiul legal al sesizării îl constituie prevederile art. 144 lit. b) din Constituție, potrivit cărora Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității regulamentelor Parlamentului, la sesizarea unuia dintre președinții celor două Camere, precum și prevederile art. 21 din Legea nr. 47/1992.

Totodată, Curtea Constituțională a fost sesizată și de grupul parlamentar al U.D.M.R. din Senat cu privire la neconstituționalitatea art. 160 alin. 2 din Regulamentul Senatului, referitor la obligația senatorilor de a depune jurământul prevăzut de art. 82 alin. (2) din Constituție. În esență, se susține că această prevedere este neconstituțională întrucât nu a fost prevăzută de Constituție, parlamentarilor nu le-ar reveni obligația de a respecta legea în această calitate, ci în aceea de cetățeni, îndatorirea de a depune un jurământ ar fi echivalentă cu un mandat imperativ, prohibit de art. 66 din Constituție și ar fi contrară pluralismului politic.

*) Regulamentul Senatului a fost modificat și completat prin Hotărârea Senatului nr. 11 din 25 martie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 4 aprilie 1994.